

Bratislava 1. januára 2009

Predzásobenie, druhotné predzásobenie eurovou hotovosťou a vývoj peňazí v obehú v SR

Úvod

1. januára 2009 sa Slovenská republika stala šestnástym členom eurozóny a slovenské bankovky a mince nahradili eurové. Kľúčovým prvkom pre bezproblémové zvládnutie zavedenia eura do hotovostného peňažného obehu bolo včasné predzásobenie bánk eurobankovkami a euromincami a následné druhotné predzásobenie klientov bánk.

Usmernenie

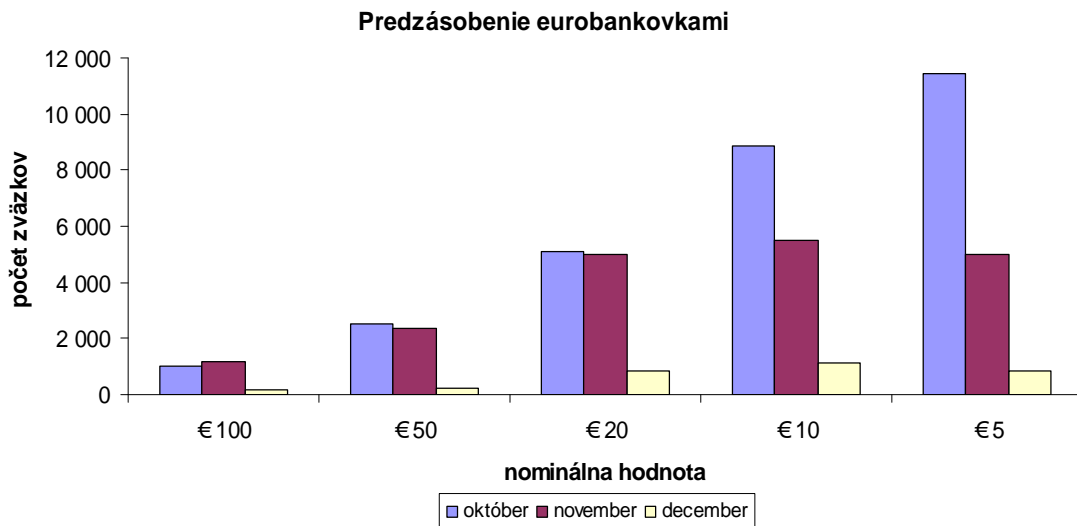
Celý proces predzásobenia a druhotného predzásobenia prebiehal na zmluvnom základe a plne podliehal Usmerneniu Európskej centrálnej banky ECB/2006/9, ktoré špecifikovalo práva a povinnosti zúčastnených strán, obdobie predzásobenia a druhotného predzásobenia, zábezpeku a vykazovanie štatistických údajov.

*Eurobankovky
pre NBS*

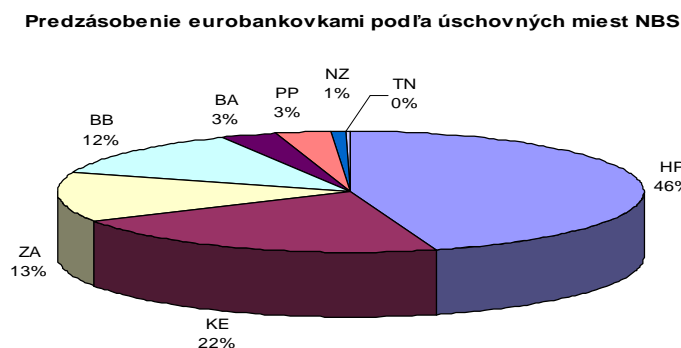
Eurobankovky si NBS zapožičala od Eurosystemu (prostredníctvom Rakúskej centrálnej banky). Do vybraných úschovných miest NBS bolo v rámci troch prepravných dní v mesiacoch október a december doručených 188 miliónov kusov eurobankoviek v hodnote viac ako 7 miliárd eur. Následne boli eurobankovky distribuované do všetkých úschovných miest NBS, čím sa zabezpečila ich regionálna dostupnosť v požadovanej štruktúre na území celého Slovenska.

*Predzásobenie
eurobankovkami*

Predzásobenie bánk eurobankovkami sa začalo 7. októbra a bolo úspešne ukončené 29. decembra 2008. Celkovo bolo 16 bankám v rámci predzásobenia doručených viac ako 51 miliónov kusov eurobankoviek v hodnote prevyšujúcej 950 mil. eur. NBS bankám ponúkla prevoz eurobankoviek do ich úschovných miest po splnení podmienok vyplývajúcich zo zmluvy o predzásobení eurovou hotovosťou. Celkovo uskutočnila NBS 20 prevozov eurobankoviek (pre Tatrabanku, VÚB a SLSP, ČSOB a Poštovú banku). Banky sa najviac predzásobovali v priebehu mesiaca októbra, najväčší podiel na predzásobených eurobankovkách tvoria €5 a €10.

Z regionálneho hľadiska bolo najviac eurobankoviek v rámci predzásobenia vydaných z oddelenia Hlavná pokladnica (HP), nasledované expozitúrami Košice a a Žilina.

Podiel troch najväčších bánk (VÚB, SLSP a Tatra banka) na celkovom počte predzásobených eurobankoviek predstavoval viac ako 80% čo do počtu kusov a 77% v hodnotovom vyjadrení.

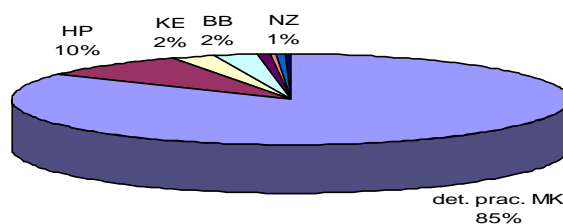
Predzásobenie euromincami

Euromince so slovenskou stranou sa razili v Mincovni Kremnica, š.p.. Celkovo sa vyrazilo 500 miliónov kusov euromincí, pričom v tomto objeme sú zarátané aj dve pamätné €2 mince vyrazené pri príležitosti 10. výročia vzniku Hospodárskej menovej únie a 20. výročia Boja za slobodu a demokraciu.

Predzásobenie euromincami začalo 6. septembra a bolo úspešne ukončené 29. decembra 2008. Celkovo bolo 16 bankám doručených viac ako 283 miliónov euromincí v celkovej hodnote 98 miliónov eur, čo predstavuje hmotnosť takmer 1 400 ton. Pre uľahčenie procesu predzásobenia euromincami a uvoľnenia skladovacích kapacít úschovných miest NBS bolo v Mincovni Kremnica, š.p. dočasne vytvorené detašované pracovisko NBS. Prostredníctvom tohto pracoviska NBS predzásobovala tri najväčšie banky (VÚB, SLSP a Tatra banka) a ČSOB, čo predstavuje podiel 85% z celkového predzásobenia euromincami. Výraznejší podiel na

predzásobení euromincami má ešte oddelenie Hlavná pokladnica (25,4 mil. kusov; 10%), podiel ostatných úschovných miest NBS je menší ako 2%.

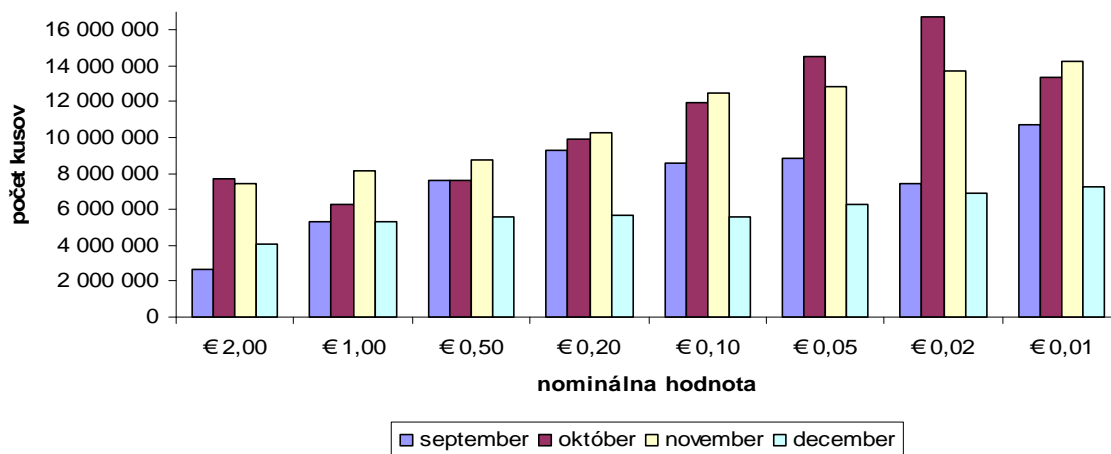
Predzásobenie euromincami podľa úschovných miest NBS

Celkovo bolo z detašovaného pracoviska NBS v Kremnici v mesiacoch september až december 2008 realizovaných 208 prepráv, z čoho 135 bolo pre banky a 73 do úschovných miest NBS.

Z časového hľadiska bolo predzásobenie euromincami rozložené rovnomerne; najväčšie objemy euromincí boli bankám distribuované v priebehu októbra a novembra.

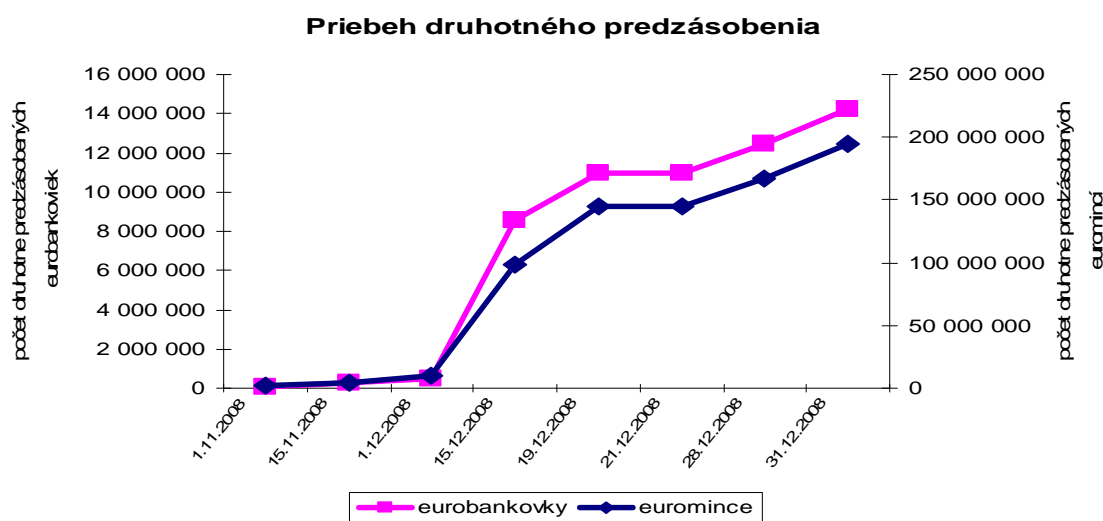
Predzásobenie euromincami

Podiel troch najväčších bánk (VÚB, SLSP a Tatra banka) na celkovom počte predzásobených eurobankoviek predstavoval približne $\frac{3}{4}$ v kusovom aj hodnotovom vyjadrení.

Druhotné predzásobenie sa začalo 28. októbra 2008 a úspešne sa ukončilo 31. decembra 2008. Celkovo bolo predzásobených 14,3 miliónov kusov eurobankoviek v hodnote 225 milióna eur a 195 miliónov kusov euromincí v hodnote viac ako 66 miliónov eur, čo predstavuje $\frac{1}{4}$ všetkých

predzásobených bankoviek a 2/3 všetkých predzásobených mincí. Druhotne sa predzásobilo takmer 14 000 klientov. Z časového hľadiska sa proces druhotného predzásobenia pozvoľne začal koncom októbra s výrazným nárastom na začiatku decembra a ukončením druhotného predzásobenia posledný možný deň – 31. decembra 2008.

Druhotné predzásobenie obyvateľstva

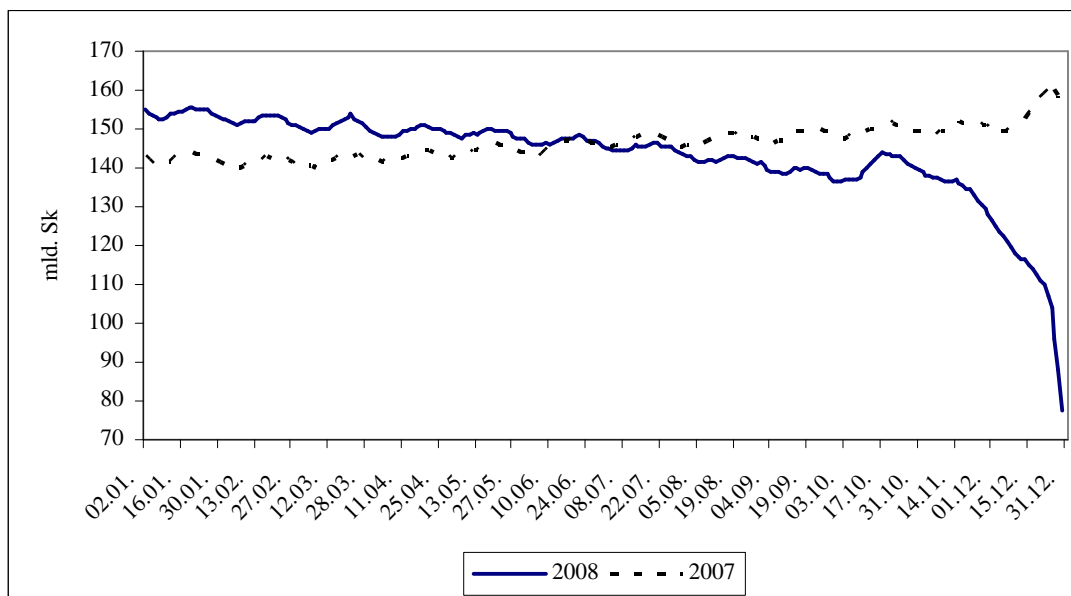
Vrámcami druhotného predzásobenia obyvateľstva boli od 1. decembra do 31. decembra 2008 v NBS, bankách a na Slovenskej pošte predávané štartovacie balíčky (1 štartovací balíček obsahoval 45 kusov euromincí rôznych nominálnych hodnôt a mal hodnotu 16,60€ t.j. 500 Sk). Mincovňa Kremnica, š.p. vyrobila celkom 1 320 000 kusov štartovacích balíčkov. Z tohto množstva bolo v období od 1.decembra do 30.decembra 2008 predaných 1 315 683 kusov štartovacích balíčkov. Národná banka Slovenska vypredala posledné štartovacie balíčky dňa 31.12.2008.

Vývoj peňazí v obehu v SR

K 31.12.2008 bolo v obehu 132,3 mil. kusov bankoviek v celkovej hodnote približne 75,5 mld. Sk a 1,1 mld. kusov mincí (vrátane pamätných mincí) v celkovej hodnote 2,2 mld. Sk. V porovnaní so stavom k 31.12.2007 sa hodnota obeživa znížila takmer o polovicu (o 77,4 mld. Sk, z toho hodnota bankoviek o 77,2 mld. Sk a hodnota mincí (vrátane pamätných mincí) o 257 mil. Sk).

Na základe vývoja obeživa možno konštatovať, že od začiatku roku 2008 sa z obehu vrátilo približne 54,4 mil. kusov bankoviek a 44 mil. kusov obehových mincí.

Denný vývoj obeživa v mld. Sk

Denný vývoj hodnoty obeživa poukazuje na výrazný pokles obeživa, najmä od 18. novembra 2008, keď sa od uvedeného dňa hodnota obeživa k 31.12.2008 znížila o viac ako 58 mld. Sk.

V súvislosti s prechodom na euro prebieha aj ničenie slovenských bankoviek a mincí. Od začiatku roku 2008 sa v NBS zničilo viac ako 90 mil. kusov bankoviek všetkých nominálnych hodnôt v celkovej hodnote približne 46 mld. Sk a viac ako 77 mil. kusov obehových mincí v celkovej hodnote takmer 429 mil. Sk, čo zároveň predstavuje 382,5 ton zničených obehových mincí.